

ראיון עבודה

כל מה שרצית לשאול ועדיף שלא תשאל

יום עיון למפעלי התעשייה הקיבוצית

עו"ד מיכל חילי-וקסמן

ראש תחום חקיקת עבודה

התאחדות התעשיינים בישראל

ספטמבר 2011

מטרות המעסיק בראיון

- קבלת מידע ובדיקת מידע על המרואיין
- צפייה בהתנהגות ובהופעתו החיצונית של המועמד
- הערכת אישיות המרואיין
- בחינת הידע של המועמד בנושא הרלוונטי לעבודה
- בחינת העדפות תעסוקתיות של המועמד
- סיפוק מידע למרואיין

מהי שאלה אסורה?

מגדר X נטייה מינית X מעמד אישי X הריון X
טיפול פוריות X טיפולי הפריה חוץ-גופית X הורות
X גיל X גזע X דת X לאום X ארץ מוצא X
השקפה X מפלגה X שירות מילואים X קריאה
לשירות מילואים X שירות צפוי במילואים X תדירות
או משך שירות מילואים X פרופיל צבאי X מידע
גנטי X מידע מן המרשם הפלילי

היכן אסורה הפליה

- קבלה לעבודה
- תנאי עבודה
- קידום בעבודה
- הכשרה או השתלמות מקצועית
- פיטורים או פיצויי פיטורים
- הטבות ותשלומים הניתנים לעובד בקשר לפרישה
- מעבודה

העברת נטל ההוכחה למעביד

(תיקון מס' 15 לחוק שוויון הזדמנויות בעבודה)

העובד (או דורש העבודה) מוכיח שהמעביד
הפלה אותו.

עובר לתיקון:

המעביד מוכיח שהוא לא הפלה.
בעקבות התיקון:

(אם העובד הוכיח שהמעביד דרש מידע בנושא
שהפליה בגינו אסורה)

סייג:

"אין רואים הפליה לפי סעיף זה כאשר היא מתחייבת מאפיים או ממהותם של התפקיד או המשרה".

סעיף 2 (ג) לחוק שוויון ההזדמנויות בעבודה

מוקשים 1

- מה מצבך המשפחתי?
- מה שמך המקורי/ שם נעוריך?
- האם יש לך ילדים?
- מה שלום הילדים?
- כמה ילדים יש לך?
- איך את/ה מתכוונ/נת להסתדר עם העבודה והטיפול בילדים?
- "אנו דורשים במקום העבודה X שעות עבודה בשבוע/ ביום, האם יש באפשרותך להתחייב למספר שעות עבודה כנדרש?"
- האם יש לך כוונה ללדת?
- באיזה חודש את נמצאת?
- "ספרי/י קצת על עצמך ועל קורות חיך"

ריאיון עבודה, שמטרתו לקבל מידע
מפלה, הוא פסול.

**גם אם הוא נערך בדרך של הצגת
שאלות לגיטימיות לכאורה.

מוקשים 2

- **לכמה ימי מילואים אתה נקרא בשנה?**
- **היכן אתה עושה מילואים?**
- **"מה בדבר הרציפות והזמינות שלך בעבודה לאורך השנה?"**
- **האם שרתת בצבא?**
- **"העבודה דורשת ניסיון בתנאי שטח והכשרה צבאית, האם אתה עומד בתנאים אלה?"**
- **מהן דעותיך הפוליטיות?**
- **מה דעתך על דבריו של ראש הממשלה?**
- **במי אתה מאמין?**

מוקשים 3

- האם אתה שומר שבת?
- האם אתה מעוניין להשלים מניין לתפילת מנחה?
- "העבודה היא במהלך כל ימות השבוע, ולעיתים העובדים נדרשים להיות בכוננות או להתייצב גם בסופי שבוע. האם אתה יכול לעמוד בדרישה זו?"
- מה מקום לידתך?
- מה מוצאך?
- בדיחות תמימות (או לא) על עדה כלשהי
- מה מקום הולדת הורייך?

מוקשים 4

- מהו תאריך לידתך?
- בן כמה אתה?
- האם אתה בריא?
- "עבודה זו דורשת כושר פיזי טוב, האם אתה יכול לעמוד בכך?"
- מהן נטיותיך המיניות?
- מה שלום האישה?

המלצות למעסיק

• שלב ההכנה

- להגדיר מראש מהם הקריטריונים
- לגבש מראש שורת שאלות "לא נגועות"
- להתמקד בשאלות הקשורות להיבטים מקצועיים
- להימנע משאלות אישיות ישירות

המלצות למעסיק - המשך

- **שלב הפתיחה**

- **קורקטיות**, שמירה על אווירה מקצועית

- **שאלות ודיון**

- ראיון מובנה, **סטנדרטיזציה** של שאלות

- **להיצמד** לשאלות שנבחרו

- **מסרים** קליטים וברורים

- **סיכום**

- **לתעד** את תהליך הבחירה במועמד לעבודה

- תיק "**אי שביעות רצון**", תיק "שביעות רצון"

"טיפים" למעסיק

- **שאלות על עבודות קודמות** הרלוונטיות למשרה המוצעת

- הן "לא נגועות"

- הן מעלות את תקפות הראיון

- הכשרת **כל** המראיינים (ולא רק את מנהלי משאבי האנוש)

- כך נימנע מטעויות

- תיעוד ההערכה כשהיא עדיין **טרייה בזיכרון**

- משקף טוב יותר את המציאות

- עשוי לסייע בביהמ"ש, אם תוגש תביעה

חידושי פסיקה

- מועמדת לעבודה אינה חייבת בגילוי דבר הריונה, אלא אם ההיריון רלוונטי לתפקיד אליו היא מועמדת.

» ע"ע (ארצי) 363/07 שרונה ארביב נ' פואמיקס בע"מ (מיום 26.5.10)

- מועמדת לעבודה אינה חייבת לגלות, כי היא עוברת טיפולי פוריות.

» תעא (ת"א) 8779/07 שרית כץ בריטשטיין נ' רו"ח שלמה מרדכי (מיום 7.6.10)

- פיטורי עובד, שמסר פרטים לא נכונים באשר לגילו, אינם מהווים הפליה מחמת גיל.

» ע"א (ת"א) 4592/10 קורן שרגא נ' המכללה לחינוך גופני וספורט ע"ש זימן במכון וינגייט (מיום 20.5.10)

תוצר

עו"ד מיכל חילי-וקסמן

ראש תחום חקיקת עבודה

התאחדות התעשיינים בישראל

03-5198819/731

michalh@industry.org.il